

הרב הלל גפן

הסכם שותפות עסקית על פי ההלכה

א. מעשה קניין ליצירת שותפות עסקית

לדעת פוסקים רבים הקמת שותפות דורשת מעשה קניין. לדעת הרמב"ם¹ על השותפים להקנות זה לזה את הנכסים שכל אחד מהם משקיע בשותפות. לדעת הרמב"ן² השותפים הם כשכירים העובדים זה עבור זה, ויש צורך בקניין המועיל אצל פועלים. לעומתם יש פוסקים³ הסוברים שדי בגמירות הדעת הנוצרת על ידי ההנאה שהשותפים שומעים זה לזה, גם ללא מעשה קניין. בימינו מקובל שהשותפים חותמים על הסכם שותפות, הקובע את תנאי השותפות ביניהם, וכיוון שכך, החתימה על הסכם שותפות מועילה כמעשה קניין מדין סיטומתא (מעשה קניין המקובל בין הסוחרים), שדי בו גם כדי לענות על דעת הפוסקים הדורשים מעשה קניין⁴, וכך נקטנו בדוגמת הסכם השותפות (סעיף 12.2).

ב. רישום השותפות

פקודת השותפויות (סעיף 4) קובעת כי יש לרשום כל שותפות אצל רשם השותפויות תוך 30 יום מיום היווסדה, אך הקנס היומי המוטל על שותפות שלא נרשמה לא עודכן במשך שנים רבות, והוא עומד (היום, בשנת תשפ"ד) על 15 לירות (!) לכל שותף (פקודת השותפויות, סעיף 6). כיוון שדרישת הרישום אינה נאכפת, רבות מן השותפויות במדינת ישראל אינן רשומות, לפיכך השארנו את עניין רישום השותפות כאפשרות ('הואיל' הראשון). דעה משפטית מקובלת היא ש'שותפות אינה כשירה לתבוע מכוח עצמה אם לא נרשמה כדין על פי פקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975. במקרה כזה, על השותפים להצטרף לשותפות כתובעים נוספים' (גורן, 'סוגיות בסדר דין אזרחי' (מהדורה עשירית), עמ' 102). לפי זה שותפות שאינה רשומה אינה תאגיד, וכאשר יש לה תביעה השותפים הם התובעים, ויש להגיש את התביעה בשמם. מבחינת ההלכה כתב בספר 'פתחי חושן' (שותפים ומצרנות פ"א סעי' לג):

חברות ותאגידים שעיקר תקפם הוא מכח החוק, נראה שדנים בהם לפי התקנות ולפי חוקי המדינה.

1. רמב"ם, הל' שלוחין ושותפין פ"ד ה"א.
2. חידושי הרמב"ן, בבא בתרא ט ע"א, ד"ה הא.
3. מרדכי, בבא קמא סי' קעו בשם מהר"ם מרוטנבורג.
4. פסקי דין רבניים, ח"ה, עמ' 270, 317. שם ח"ח, עמ' 52. שם ח"ג, עמ' 193.

לפי זה כאשר שותפות לא רשומה נתבעת בבית הדין לממונות, יהיה על בית הדין לזמן לדין את כל השותפים. אולם בשותפות רשומה די בזימון מנהלי השותפות לדין עבור השותפות.

ג. ניהול השותפות

ישנן דעות שונות בפוסקים כיצד להכריע כאשר השותפים נחלקים ביניהם בשאלות שונות הנוגעות לניהול השותפות. יש שסברו שאין לפעול פעולה כלשהי בממונו של שותף ללא הסכמתו, ולכן נדרשת הסכמת כל השותפים כדי לפעול בממונו.⁵ לעומת זאת יש שסברו שבאופן כזה אי אפשר לנהל את השותפות באופן יעיל, ולכן יש להכריע על פי הרוב.⁶ אמנם, גם הם סברו ש'החלטות חשובות' זקוקות להסכמת כל השותפים, ואי אפשר להכריע בהן על פי הרוב. כמו כן, לאותן הדעות שאפשר להכריע על פי הרוב, נשאלה השאלה האם הולכים אחר רוב האנשים או רוב הממונו.⁷ הואיל וכל תנאי שבממונו קיים, המלצנו (סעיפים 6.4-6.5) לקבוע מראש שהכרעות הנוגעות לניהול השותף יתקבלו על פי דעת הרוב, ומשקל דעתו של כל אחד מן השותפים יהיה על פי שיעור האחזקות שלו בשותפות. החלטות מהותיות מחייבות הסכמה פה אחד.

ד. חלוקת רווחים

על פי ההלכה, ברירת המחדל לאופן חלוקת הרווחים הנובעים מהתעסקות בממונו השותפות, כאשר השותפים לא קבעו במפורש אופן אחר, היא חלוקת הרווחים בשווה. זאת למרות ששיעור ההשקעה שלהם בשותפות היה שונה זה מזה. הראשונים נתנו כמה טעמים לדבר, או משום שלפעמים סכום קטן יחסית מאפשר קניית סחורה שבלעדיו לא הייתה אפשרות לקנותה,⁸ או משום שדעת השותפים היא לחלוקה שוויונית כל זמן שלא פירשו אחרת,⁹ או משום שאחד השותפים עובד יותר מחברו, או כישרוני יותר ממנו.¹⁰ על כל פנים מבואר שזו ברירת מחדל בלבד, ואם השותפים מסכימים ביניהם חלוקה באופן אחר הכול יהיה לפי תנאם. בהסכם זה (סעיף 3.1) המלצנו על חלוקה בהתאם לשיעור האחזקות בשותפות. בנוסף, הצענו (סעיף 7.1) לקבוע שכר לכל אחד מהשותפים בהתאם לעבודתו בשותפות, מתוך הנחה שייתכן שמידת העבודה של השותפים תהיה שונה. כמובן אם השותפים מסכימים ביניהם על חלוקה באופן אחר הם יכולים לשנות.

5. רבנו תם, מובא במרדכי, בבא בתרא סי' תפ.

6. רבנו אבי העזרי, מובא במרדכי, בבא בתרא סי' תפב; שו"ת הרא"ש, כלל ו' סי' ה. בדומה לכך כתב גם ערוך השלחן, חו"מ סי' קסג סעי' ב. ראה גם שו"ת אגרות משה, חו"מ ח"ב סי' כג.

7. ראה שו"ת מהרי"ט, ח"א סי' סט; הרב יוסף גולדברג, טובי העיר, פי"א סעיף י; שו"ת ציץ אליעזר, ח"ב סי' כד; ח"ג סי' כט.

8. ירושלמי, כתובות פ"י ה"ד; רש"י, כתובות צג ע"א ד"ה שור לחרישה.

9. תוס', כתובות צג ע"ב ד"ה הותירו.

10. ירושלמי, כתובות פ"י ה"ד, הובא ברא"ש, כתובות פ"י סי' י.

ה. חלוקת הפסדים

אופן חלוקת הפסדים דומה באופן עקרוני לאופן חלוקת הרווחים. לדעת הרמ"ה¹¹ אחריות השותף להפסדים מוגבלת לסכום שהשקיע, אבל אם ההפסד גדול מזה לא ישלם מכיסו. לדעת הרמב"ם¹² צריך שותף אחד לפצות את חברו מכיסו כדי ששיעור ההפסדים של שניהם יהיה שווה לשיעור ההשקעה. להלכה, נחלקו האחרונים כיצד פסק ה'שלחן ערוך'¹³. למעשה, קבענו בהסכם (סעיף 3.1) כי ההפסדים יתחלקו לפי שיעור האחזקות.

ו. סיום השותפות

כאשר הוקמה שותפות לזמן קצוב, והגיע זמן זה, רשאי כל שותף לפרק את השותפות. כפי שבזמן יצירת השותפות צריך לעשות קניין בנכסים המשותפים, העוברים מבעלות יחידית לבעלות משותפת, כך גם בשעת פירוק השותפות צריך לעשות מעשה קניין כדי להעביר כל נכס מבעלות משותפת לבעלות יחידית.¹⁴ ה'שלחן ערוך'¹⁵ פסק כדעת הרמב"ם¹⁶ שאם השותפים ביררו את החלקים המגיעים לכל אחד על ידי גורל יש בכך גמירות דעת הבאה במקום קניין. אולם הרמ"א (שם) פסק כדעת הרא"ש¹⁷ שיש צורך במעשה קניין גמור.

ז. הזכות לפרק את השותפות

כאשר השותפות אינה קצובה בזמן יש רשות לכל שותף לדרוש את פירוקה. כך כתב הרמב"ם (הל' שלוחין ושותפין פ"ד ה"ד):

נשתתפו סתם ולא קבעו להם זמן, הרי אלו חולקין כל זמן שירצה אחד מהן, וזה נוטל חלקו מן הסחורה וזה נוטל חלקו.

לדעת הרמב"ם כאשר השותפות קצובה בזמן אין רשות לשותף לדרוש את פירוקה בתוך הזמן. מדברי 'נימוקי יוסף'¹⁸ נראה שהוא חולק על הרמב"ם, ולדעתו שותף יכול לפרק גם שותפות שזמנה קצוב, כמו פועל שנשכר לזמן קצוב ויכול לחזור בו. יש מן הפוסקים שכתבו שגם לפי התוספות¹⁹ שותף יכול לחזור בו בתוך הזמן, ויש שכתבו שהוא יכול לחזור מההתחייבות לעבוד אך לא לבטל את שיתוף הרכוש.²⁰ בהסכם (סעיף 5.2) שלפנינו ניתנה אפשרות לשותף לדרוש את פירוק השותפות גם בתוך הזמן הקצוב, על

11. רמ"ה, מובא בטור, חו"מ סי' קעו.

12. רמב"ם, הל' שלוחין ושותפין פ"י ה"ה.

13. ראה שו"ע, חו"מ סי' קעו סעי' ו, ולעומת זאת ראה שו"ע, חו"מ סי' צג סעי' יג.

14. ראה פתחי חושן, שותפים ומצרנות פ"ג סעי' ל.

15. שו"ע, חו"מ סי' קעג סעי' ב.

16. רמב"ם, הל' שכנים פ"ב הי"א.

17. בתשובה, מובא בטור, חו"מ סי' קעג.

18. נימוקי יוסף, בבא מציעא סג ע"א מדפי הרי"ף ד"ה ואמר רבא.

19. תוס', בבא מציעא קה ע"א ד"ה הני.

20. מחנה אפרים, הל' שותפות סימן ב.

ידי הודעה מראש כדי לא ליצור מצב בו הצדדים כבולים זה לזה בניגוד לרצונם, מה שבמידה רבה של ודאות יגרום להם הפסדים ועוגמת נפש.

ה. אופן פירוק השותפות

כאשר מפרקים שותפות, יש הבדל בין שותפות בעלת מרכיבים שונים שניתן לחלקה, לבין שותפות שהיא יחידה אחת שלא ניתנת לחלוקה. במשנה (בבא בתרא יא ע"א) נקבע: 'זה הכלל כל שיחלק ושמו עליו חולקין, ואם לאו אין חולקין'.²¹ למשל, שותפים בסחורה שהחליטו להיפרד זה מזה, יכולים לחלק את הסחורה ביניהם, כיוון שחלוקת הסחורה לא תשנה את מהותה. לעומת זאת אין אפשרות לחלק חנות, כיוון שלאחר החלוקה, כל חלק בנפרד לא ייחשב 'לחנות'.²² כאשר מדובר בעסק שלא ניתן לחלק אותו, הדרך לפרק את השותפות היא בהליך של 'גוד או אגוד', המכונה בימינו במב"י (Buy Me Buy You), כלומר השותף המעוניין בחלוקה מציע מחיר שהוא מוכן לשלם עבור חלקו של חברו, וחברו רשאי לבחור האם למכור את חלקו באותו מחיר, או לקנות את חלקו של המציע במחיר תואם.²³ ההלכה מעדיפה דרך זו, המשאירה את הנכס לפחות בידי שותף אחד. אולם ההלכה מכירה גם באפשרות למכור את הנכס המשותף לצד ג',²⁴ בתנאים הבאים:

(א) כאשר יש זכות לאחד השותפים לפרק אותה.

(ב) כאשר אין אפשרות לחלק את ממון השותפות.²⁵

(ג) כאשר אף אחד מהשותפים לא מציע 'גוד או אגוד'.²⁶

בעניין חלוקת שותפות במקרקעין החוק²⁷ מעדיף את פירוק השיתוף בדרך של מכירת המקרקעין לצד שלישי וחלוקת הפדיון. ייתכן שבמרבית המקרים לא יהיה הבדל בין דרך זו לבין מה שכתבנו, כיוון שכאשר מעמידים את הנכס למכירה, יכול גם השותף המעוניין לקנות את חלק חברו, להציע הצעת מחיר ולזכות בנכס. אולם ייתכנו גם מקרים שבהם ייווצר הבדל בין הדרכים, כאשר קיים צד שלישי חזק שמעוניין מאוד בנכס ומוכן להעלות את מחירו. כיוון שבמקרים רבים השותפים אינם מסוגלים לממן את קניית החלק של חברם, והדבר גורם לכך שהם נשארים לכודים ביחד למרות שאינם מסתדרים ביניהם, מוצע בהסכם (בסעיף 9) שברירת המחדל היא מכירת השותפות לצד שלישי.

21. בבא בתרא יא ע"א.

22. שו"ע, חו"מ סי' קעא סעי' א.

23. שו"ע, חו"מ סי' קעא סעי' ו.

24. שו"ע, חו"מ סי' קעא סעי' ז; סי' קעו סעי' טז.

25. שו"ע, חו"מ סי' קעו סעי' טז.

26. ש"ך, חו"מ סי' קעו, ס"ק כט.

27. חוק המקרקעין סעיף 40 (א): במקרקעין שאינם ניתנים לחלוקה, וכן אם נוכח בית המשפט כי חלוקה בעין תגרום הפסד ניכר לשותפים, כולם או מקצתם, יהיה פירוק השיתוף בדרך של מכירת המקרקעין וחלוקת הפדיון. (ב) המכירה תהיה בדרך שנמכרים מקרקעין מעוקלים בהוצאה לפועל, זולת אם הורה בית המשפט על דרך אחרת שנראית לו יעילה וצודקת יותר בנסיבות הענין.

ט. פטירת אחד השותפים

כאשר אחד השותפים נפטר רשאי חברו לפרק את השותפות ולתת ליורשיו של הנפטר את חלקם,²⁸ כיוון שיכול לטעון 'נשתתפתי עם אביכם מפני שידעתי שהוא בקי בטיב משא ומתן או טעם אחר, ואין כן אני עמכם' (סמ"ע, סי' קעו ס"ק ג). בשותפות שיש בה שלושה שותפים ומעלה, ואחד מהם נפטר, נחלקו אחרונים: יש אומרים שאין שאר השותפים יכולים לפרק את השותפות ביניהם טרם זמנה.²⁹ ויש הסבורים כי בפטירת אחד השותפים בטלה השותפות.³⁰ בהסכם (סעיף 5.4) קבענו כי במקרה של פטירת אחד השותפים ברירת המחל היא פירוק השותפות, כיוון שסביר שהיעדרו של אחד השותפים תערער את האזון הפנימי של השותפות. כמובן, הצדדים ויורשיהם רשאים להחליט על הסכם חדש.

י. דוגמת הסכם שותפות על פי ההלכה³¹

הסכם שותפות

שנערך ונחתם בתאריך _____ ובמקום _____.

בין

_____ , ת.ז. _____
מרח' _____ טלפון: _____

מצד אחד (להלן: 'צד א');
לבין

_____ , ת.ז. _____
מרח' _____ טלפון: _____

מצד שני (להלן: 'צד ב');
לבין

_____ , ת.ז. _____
מרח' _____ טלפון: _____

מצד שלישי (להלן: 'צד ג')
הואיל, והצדדים מעוניינים להקים שותפות רשומה / לא רשומה (מחקו את המיותר)

(להלן: 'השותפות');

והואיל וברצון הצדדים לקבוע את התנאים וההוראות בנוגע לשיתוף הפעולה ביניהם בהפעלת השותפות, השקעותיהם בשותפות, היחסים ההדדיים בינם לבין עצמם ביחס לניהול השותפות ובנוגע לזכויותיהם וחובותיהם לגביה;

והואיל ואין כל מניעה משפטית או אחרת להתקשרותו כל אחד מהצדדים בהסכם זה, וכי

28. רמב"ם, הל' שלוחין ושותפין פ"ה הי"א; שו"ע, חו"מ סי' קעו סעי' יט.

29. שו"ת מהרשד"ם, חו"מ סי' קג.

30. שו"ת רדב"ז, ח"א סי' קלב.

31. הסכם זה מבוסס על דוגמת הסכם שותפות מאתר משפטי, מבית זאפ, לאחר תיקונים ושינויים. איננו אחראים לכל נזק שייגרם עקב שימוש בהסכם זה.

הסכם זה וביצועו והתחייבויותיו על פיו אינם עומדים בניגוד או בסתירה לפסק דין, לצו או להוראה של בית משפט, לחוזה או הסכם כלשהו שהוא צד לו, למסמכי היסוד שלו, או לכל התחייבות אחרת שלו, בין מכוח הסכם (בעל פה, בהתנהגות או בכתב) ובין מכוח הדין.

והואיל ויש בידי כל אחד מהצדדים את היכולת הכלכלית הנדרשת לצורך קיום חיוביו על פי הסכם זה.

לפיכך הצדדים הסכימו, התנו והצהירו כדלקמן:

1. כללי; פרשנות

1.1. המבוא להסכם זה ונספחיו מהווים חלק בלתי נפרד הימנו. כותרות הסעיפים וסעיפי המשנה בהסכם זה משמשות לצורכי נוחות בלבד, והן לא תשמשנה באופן כלשהו לפרשנות הסכם זה.

1.2. בהסכם זה לשון יחיד כוללת רבים, ולהיפך; ולשון מין זכר כוללת מין נקבה, ולהיפך; כל מונח כהגדרתו בהסכם זה - לרבות הטיותיו.

2. הקמה ורישום השותפות (מיועד לשותפות רשומה בלבד)

2.1. הצדדים להסכם זה מקימים בזאת שותפות, ולשם כך יחתמו הצדדים על כל המסמכים הדרושים לרישום השותפות ויגישו אותם לרישום כדין אצל רשם השותפויות עד ולא יאוחר מתום 13 ימים ממועד חתימת הסכם זה.

2.2. העתק ממסמכי רישום השותפות מצורף כנספח להסכם זה, וכולל את שם השותפות, מקומו הראשי של העסק, שמו, מענו, הגדרתו של כל שותף, שמות בעלי זכויות החתימה בשם השותפות ומועד חתימת הסכם זה.

2.3. שם השותפות יהא _____ או כל שם אחר אשר יוסכם על הצדדים בכתב ושיאושר על ידי רשם השותפויות. הוראות הסכם זה תהווה את תקנון השותפות המוגבלת.

3. הון השותפות, השקעות וחלוקת רווחים

3.1. חלקו של כל אחד מהצדדים בשותפות (להלן 'שיעור האחזקות'), ובכלל זה, ברווחיה ו/או בהפסדיה ו/או בכל דבר אחר, יהא כדלקמן:

צד א' _____ % צד ב' _____ % צד ג' _____ %

3.2. הצדדים מתחייבים בזאת להשקיע בשותפות הון התחלתי (לא כולל עבודה) על פי הפירוט הבא: ההון שיושקע על ידי צד א' בשותפות הינו סך השווה בש"ח ל- _____, ועל ידי צד ב' סך השווה בש"ח ל- _____, ועל ידי צד ג' סך השווה בש"ח ל- _____, וזאת, עד לתאריך _____.

3.3. הצדדים מתחייבים בזאת כי כל השקעה נוספת בשותפות תיעשה אך ורק על פי הסכמה בכתב של כל הצדדים להסכם זה.

4. מטרות השותפות

מטרותיה העיקריות של השותפות תהיינה כדלקמן:

1. _____.
2. _____.

להלן: 'מטרות השותפות העיקריות'.

5. תקופת השותפות ויציאה ממנה

- 5.1. השותפות תחל להתקיים ביום חתימת הסכם זה לתקופה בלתי מוגבלת / ועד ליום _____ (מחקו את המיותר) (להלן: 'תקופת השותפות').
- 5.2. הצדדים ו/או מי מטעמם יהיו רשאים לפרק את השותפות ו/או לדרוש פירוק השותפות ו/או לפרוש מהשותפות במהלך תקופת השותפות, ובלבד שנתנו הודעה בכתב לשאר השותפים לפחות ____ יום מראש על רצונם לעשות כן.
- 5.3. לכל אחד מהשותפים הזכות לדחות או לאשר מכירת חלקו של שותף לצד שלישי שאינו צד להסכם זה ואין הוא חייב לנמק אישור ו\או אי אישור כאמור.
- 5.4. במקרה של פטירת אחד השותפים ח"ו, תפורק השותפות בתוך 60 יום, אלא אם כן יסכימו כל השותפים, ובכלל זה, יורשי השותף שנפטר על הסכם שותפות חדש.

6. ניהול השותפות

- 6.1. השותפות תנהל חשבון או חשבונות בנק אשר באמצעותו או באמצעותם יתבצעו כל התשלומים והתקבולים של השותפות. חשבון הבנק ייפתח בכל בנק שהוא, בהסכמת הצדדים.
- 6.2. השותפות תנהל ספרי חשבונות לפי המקובל בעסקים דומים לעסקי השותפות ובהם ירשמו כל הפרטים הרלוונטיים לענייני השותפות.
- 6.3. ספרי החשבונות, המכתבים, הניירות והמסמכים השייכים לשותפות או כאלה הנוגעים לענייניה, ישמרו במקום העסקים העיקרי של השותפות וכל שותף יוכל לעיין בהם, לבדוק אותם ולהעתיקם בכל זמן.
- 6.4. החלטות הנוגעות לניהול השוטף של השותפות יתקבלו על פי רוב, לפי שיעור האחזקות של הצדדים. כך שניתן לקבל החלטה שתומכים בה בעלי רוב האחזקות, כפי שפורטו בסעיף 3.1.
- 6.5. החלטות הנוגעות להשקעות הצדדים בשותפות, חלוקת רווחים, הגדלת או הקטנת הון השותפות, מינוי מנכ"ל לשותפות, וכל דבר נוסף אשר הוסכם בכתב על ידי הצדדים (להלן: 'החלטות חשובות') תוכרענה על ידי הצדדים פה אחד.
- 6.6. בכל מקרה שהצדדים לא הצליחו להגיע להחלטה פה אחד בנוגע להחלטה חשובה' כמפורט לעיל, יימסר נושא ההחלטה להכרעתו של _____ ו/או כל אדם אחר שהצדדים הסכימו לגביו פה אחד בכתב שישמש כפוסק יחיד אשר יכריע בנושא והחלטתו תהא סופית, ללא זכות ערעור הצדדים החתומים, והיא תיחשב להחלטת השותפות לכל דבר ועניין (להלן: 'המכריע'). המכריע יהא חייב לשמוע את טענות כל הצדדים באופן צודק ולבדוק את השאלה העומדת להכרעה בכל דרך שימצא לנכון. החלטת המכריע תקפה רק אם התקבלה בכתב ונמסרה לצדדים.
- 6.7. חריגה מ'מטרות השותפות העיקריות' מחייבת הסכמה פה אחד של הצדדים ואינה נתונה להחלטת המכריע.

6.8. חתימתם של כל הצדדים להסכם זה בתוספת חותמת השותפות או שמה המודפס תחייב את השותפות בכל דבר ועניין. אולם, הצדדים רשאים להסמיק מי מהם לקבל החלטות והתחייבויות בעניינים מסוימים ללא צורך באישור של חבריו.

7. חלוקת העבודה בין הצדדים לשותפות

7.1. הצדדים מצהירים ומתחייבים בזאת לתרום ו/או לעבוד ו/או לעשות למען השותפות כדלקמן:

צד א' יעסוק ב_____ ושכרו החודשי יהיה בסך _____ ברוטו.

צד ב' יעסוק ב_____ ושכרו החודשי יהיה בסך _____ ברוטו.

צד ג' יעסוק ב_____ ושכרו החודשי יהיה בסך _____ ברוטו.

7.2. השכר מותנה בביצוע העבודה כפי שסוכם.

7.3. במקרה שהשותפות לא תרוויח מספיק כדי לשלם את שכרם של השותפים, יזקף השכר האמור בס"ק הקודם כחוב לזכותם של השותפים. במקרה שיש אפשרות לתשלום חלקי, ישולם לכל שותף חלק זהה מהשכר שהובטח לו.

7.4. הצדדים מתחייבים ומצהירים בזאת לשרת את השותפות ביושר, בנאמנות ולעשות כמיטב יכולתם כדי לקדם את האינטרסים של השותפות ולהביא לפריחתה ולשגשוגה.

8. התחייבויות השותפים

8.1. השותפים מתחייבים לנהוג ביושר ובנאמנות איש עם רעהו תוך יחסי אמון מרביים.

8.2. השותפים מתחייבים למסור איש למשנהו מידע נכון ושלם על כל דבר ועניין הנוגע לעסקי השותפות.

8.3. השותפים מתחייבים להודיע ללא דיחוי על ניגוד אינטרסים אשר עלול להיווצר בינם לבין עצמם ו/או בינם לבין השותפות.

8.4. השותפים מתחייבים כי במשך כל תקופת השותפות לא יעסקו, לא במישרין ולא בעקיפין, בשום עבודה ו/או עסק המתחרה בעסקי השותפות.

8.5. השותפים מתחייבים כי יביאו בפני השותפות, ללא דיחוי, כל פניה והצעה שהופנו למי מהם מצד שלישי כלשהו לשם פעילות כדוגמת הפעילות בשותפות.

8.6. שותף שפרש מן השותפות לא יעסק, במישרין ו/או בעקיפין, במשך _____ שנים מתאריך פרישתו, בשום עבודה ו/או עסק המתחרה בעסקי השותפות.

9. פירוק השותפות

9.1. במקרה של פירוק השותפות (להלן: 'פירוק השותפות') יפעלו הצדדים יחדיו על מנת לפרק ולחלק את נכסי השותפות באופן היעיל ביותר.

9.2. פירוק השותפות יתנהל באופן הבא:

9.2.1. השותפות תמשיך לפעול למשך _____ חודשים נוספים מיום מתן ההודעה על ההחלטה לפירוק.

- 9.2.2. השותפים יערכו חשבון כללי ומלא של כל הנכסים, המלאי, הזכויות, החובות, ההתחייבויות וכל עניין אחר הנוגע לשותפות.
- 9.2.3. השותפים ימכרו את כל הנכסים והמלאי, ישולמו החובות, ישוחררו ההתחייבויות וישולמו הוצאות פירוק השותפות.
- 9.2.4. ישולמו הלוואות שניתנו לשותפות על ידי השותפים.
- 9.2.5. היתרה שתישאר, אם תישאר, תחולק בין השותפים לפי חלקיהם בשותפות.
- 9.2.6. במקרה שגוּתרו חובות על השותפות, הם יתחלקו בין השותפים הנושאים באחריות אישית בהתאם לאחזקות שלהם בשותפות כמפורט בס"ק 3.1.
- 9.2.7. שותף שיערים קשיים על פירוק השותפות מתחייב לפצות את חבריו בסך _____ ש"ח לכל יום עיכוב. סכום זה כולל בין השאר פיצוי על בזבז זמן, מניעת רווח ועגמת נפש. כל זאת בנוסף לפיצוי על פי דין. הבורר המוזכר לקמן רשאי להפחית סכום זה על פי שיקול דעתו.

10. סעדים במקרה של הפרת ההסכם

- 10.1. ס"ק שמספרם 2.1, 3.2 הם תנאי לעצם השותפות, והפרתם גוררת את ביטולה והמפר מתחייב לשלם פיצוי ללא הוכחת נזק בסך _____ ש"ח.
- 10.2. שותף שהפר את אחת ההתחייבויות האמורות בסעיפים הקטנים של סעיף 8, מתחייב לשלם לחבריו פיצוי ללא הוכחת נזק בסך _____ ש"ח, וזאת בנוסף לפיצוי על הנזק שגרם.
- 10.3. הבורר המופיע להלן ס"ק 12.1 רשאי להפחית את שיעור הפיצוי על פי שיקול דעתו.

11. שונות

- 11.1. הצדדים להסכם זה יהיו רשאים להאריך או לקצר כל מועד הנקוב בהסכם זה, וכן לוותר על ביצוע הוראה כלשהי מהוראות הסכם זה, כל זה בין פעם אחת ובין מספר פעמים, אך ורק באמצעות הודעה בכתב, ללא צורך בכל אישור נוסף.
- 11.2. הסכם זה מכיל, מגלם, ממזג, מבטא וממצה באופן מלא את כל הסכמות הצדדים להסכם לגבי הנושאים המוזכרים בו בלבד. מבלי לגרוע מכלליות האמור בהסכם זה לעיל, לחילופי המסמכים שבין הצדדים טרם חתימת הסכם זה, לרבות הטיוטות שהוחלפו ביניהם, לא תהיה משמעות בפרשנות הסכם זה.
- 11.3. שום התנהגות של מי מהצדדים לא תיחשב כוויתור על איזו מזכויותיו על פי הסכם זה - או על פי כל דין, או ויתור או הסכמה מצידו לאיזו הפרה או אי קיום תנאי ההסכם על ידי הצד האחר, או כנותנת דחייה או ארכה או כשינוי, ביטול או תוספת של איזה תנאי שהוא, אלא אם כן נעשו במפורש ובכתב.
- 11.4. לא אכף מי מהצדדים, או אכף באיחור, זכות כלשהי מהזכויות המוקנות לו על פי הסכם זה או מכוח הדין, במקרה מסוים או בסדרת מקרים, לא יראו בכך ויתור על הזכות האמורה או על זכויות אחרות כלשהן.

- 11.5. הצדדים ישתפו פעולה ביניהם לצורך מימוש הוראות הסכם זה, ויסייעו אלו לאלו במידת הסביר והנחוץ, ובכלל זה יחתמו על כל מסמך, בקשה ואישור סבירים שיידרשו לצורך זה.
- 11.6. כתובות הצדדים לצורך חוזה זה הן כנקוב בראשו וכל הודעה שישלח צד למשנהו בדואר רשום בישראל, תיחשב כהודעה שנתקבלה בתום 71 שעות ממועד מסירתה בדואר רשום.
- 11.7. הודעה שתשלח על פי כתובות הצדדים המפורטות במבוא להסכם זה באמצעות פקסימיליה למספר המפורט בהסכם זה ו/או לדוא"ל המפורט בהסכם זה ו/או לחשבון הוואצאפ, תיחשב כאילו נתקבלה על ידי הצד הנמען בתוך יום עסקים אחד ממועד שיגורה.
- 11.8. נמסרה הודעה כאמור ביד תיחשב כאילו נתקבלה במועד מסירתה.
- 11.9. כל צד יהא רשאי לשנות את כתובתו לצורכי הסכם זה לכתובת אחרת בישראל בהודעה בכתב אשר תימסר למשנהו בכתובת האמורה.

12. בוררות ותוקף הלכתי

- 12.1. *הצדדים מסכימים, כי כל סכסוך או חילוקי דעות בין הצדדים בקשר להסכם זה, בין הנובע באופן ישיר ובין הנובע באופן עקיף ממנו, הן ביחס לביצועו, פירושו תחולתו או תוקפו, יועבר להכרעתו של בית הדין _____ עפ"י הסכם הבוררות הנהוג אצל אותו בית דין. חתימת הצדדים על הסכם זה, כדין חתימה על הסכם בוררות של רשת בתי הדין.
- 12.2. *הצדדים מקבלים על עצמם את דעת הפוסק המקיים הסכם זה. הצדדים מודים שכל ההתחייבויות וההקנאות נעשו על פי היתר עסקה כתקנת מהר"מ מקרקא, וכל התנאים נעשו על פי דיני התנאים על פי תקנת חכמים. כל הקניינים, החיובים ותנאי הסכם זה נעשו בקניין היותר מועיל על פי דין תורה, בכלי הכשר לקנות בו, בבית דין חשוב מעכשיו, באופן שאין בו אסמכתא, כתיקון חכמים.

ולראיה באו הצדדים על החתום במקום ובמועד הנקובים לעיל:

_____	חתימה	_____	צד א' שם
_____	חתימה	_____	צד ב' שם
_____	חתימה	_____	צד ג' שם

